

HAJÓÚT KITŰZÉSI TERV

Keleti-főcsatorna

0,00-45,00 fkm közötti hajóút kitűzési terve

2023.

TARTALOMJEGYZÉK

1. Bevezetés.....	3
2. Hajózható csatornaszakasz jellemzői.....	4
3. Vízsintek.....	4
4. Jellemző vízforgalom.....	5
5. Előírások.....	5
6. Zsilipelési-hajózási előírások.....	6
7. Hajózás és a konfliktusforrások.....	6
8. Hajózást irányító jelek jegyzéke.....	7
9. Létesítmények és hajózási akadályok jegyzéke.....	10
10. Jelmagyarázat.....	11
11. Melléklet.....	12

1. Bevezetés

A 17/2002. (III. 7.) „a hajózásra alkalmas, illetőleg hajózásra alkalmassá tehető természetes és mesterséges felszíni vizek víziúttá nyilvánításáról” c. KöViM rendelet 3. számú mellékletének értelmében a Keleti-főcsatorna (KFCS) 0,00-45,00 fkm közötti szakasza a II. kategóriájú víziút osztályba van sorolva, mely a Tiszántúli Vízügyi Igazgatóság (TIVIZIG) vagyonkezelésében van.

A Keleti-főcsatorna (KFCS) közel 100 km hosszú magasvezetésű csatorna, mely a Tisza balparti 520,120 fkm szelvényéből a Tiszalöki duzzasztómű felett mintegy 900 méterre ágazik ki. A főcsatorna Tiszalök, Tiszavasvári, Hajdúnánás, Hajdúböszörmény, Balmazújváros, Nagyhegyes, Hajdúszoboszló, Hajdúszovát, Tetétlen, Kaba, Földes, Berettyóújfalú és Bakonszeg települések külterületén helyezkedik el. Részt vesz a TIVIZIG területének mezőgazdasági és ipari vízellátásában, az igazgatóságunktól délre fekvő Körös-völgy vízpótlásában, valamint kiemelt szerepet tölt be Debrecen ivóvízellátásában is. Rendeltetésének célja, hogy a Tiszából a Keleti-főcsatornába történő vízleadás, a helyi vízigények biztosítására szükséges vízmennyiség beereszthető legyen.

A Tiszavasvári beeresztő- és hajózsilip a 391 000 ha hatásterületű Tiszalöki Öntözőrendszer (TÖR) részét képezi, mely a Keleti-főcsatorna 4+677 szelvényébe került beépítésre. Az összetett zsilip elektromos mozgatású, hidraulikus és fogaslétrás felhúzó szerkezetű. A műtárgy Tiszavasvári külterület 0443/1 helyrajzi számon helyezkedik el, melynek kapacitása 45,0 m³/s.

A beeresztő műtárgyon maximálisan 1 000 tonnás uszály zsilipelhető át. Az 1000 tonnás uszályokkal egyirányba, 700 tonnás uszályokkal mindkét irányba lehet közlekedni. Az uszályok kitérésének biztosítására hajókitérők nem épültek. Hajó kikötő, hajómenedék a főcsatornán nincs kijelölve.

A beeresztő-és hajózsilip üzemeltetéséért és az azzal kapcsolatos összes feladatok ellátásáért a Tiszántúli Vízügyi Igazgatóság Hajdúszoboszlói Szakasztechnikusvezetőség vezetője felelős.

Üzemeltető: Tiszántúli Vízügyi Igazgatóság Hajdúszoboszlói Szakasztechnikusvezetősége

Székhely: 4200 Hajdúszoboszló, Rákóczi u. 163.

Tel: (52) 360-792, 361-812

E-mail: szakagazathsz@tivizig.hu

Szakasztechnikus: Pinczési Miklós

A műtárgyért felelős vezető: Korompay Attila, regionális főmű üzemeltetési csoportvezető

2. Hajózható csatornaszakasz jellemzői

A hajókamra mérete 12,6 x 81,6 m. Az átzsilipelésnek nyári időszakban 06-18 óra között akadálya nincs, + 5 C-fok alatt és télen a zsiliptábla mozgatása tilos, ezért átzsilipelést sem lehet végrehajtani. A vízszolgáltatás az oldaltiltókon keresztül biztosított. Ugyancsak nem lehet átzsilipelni az árvíz után felgyülekező uszadék berakódás miatt.

A Keleti-főcsatornán köteles komp nem található, az átközlekedés hidakon megoldott. A hajózó szakaszon 13 db keresztező híd található.

A főcsatornát légvezetékek és földalatti kábelek, gázcsövek, vezetékek több helyen keresztezik. Ezek tulajdonosai az E.ON, Főgáz Zrt....stb.

A Keleti-főcsatorna Debrecen és környékének ivóvíz ellátásában nagy szerepet játszik. A hajózási szakaszon a vízminőségét károsan befolyásoló okok (pld. belvízbevezetés) meg van szüntetve. A hajózásnál elő van írva, hogy az ivóvíz-kivételi mű feletti szakaszon a fekáliás szennyvizet a hajóknál gyűjteni kell.

Víziállást csak úgy engedélyezünk elhelyezni, hogy ne érjen be a hajózó út nyomvonalába.

A hidak nyílásszélessége mindenütt megfelel a hajóút kategóriájának.

A hajózást irányító jeleket magába foglaló jegyzék tartalmazza egyrészt a TIVIZIG vagyongazdálkodásához tartozó jeleket, másrészt az idegen tulajdonú (híd, magasfeszültség, gázvezeték, telefonvezeték stb.) meglévő, illetve tervezett jeleket is. 2020-ban a Közfoglaltatási Mintaprogram által biztosított forrásból Igazgatóságunk elvégezte a saját és az idegen tulajdonú, meglévő hajózási jelek cseréjét, a tervezett jelek kihelyezését a Keleti-főcsatorna jobb és bal partja mentén. Az idegen tulajdonú keresztezések jelének pótlása illetve kihelyezése a 27/2002. GKM rendelet 6.§ (2) pontja szerint a keresztezés tulajdonosának a feladata.

A hajózó csatornaszakasz jelenleg nincs természetvédelmi területté nyilvánítva. A Hortobágyi Nemzeti Park tervei szerint a Balmazújvárosi duzzasztóműtől északra lévő területek, így a Keleti-főcsatorna is távlatokban szerepel a védetté nyilvánítás listáján.

A hajózóút zavartalan üzemelése érdekében szükségesnek tartjuk az alábbi fejlesztések elvégzését:

- Várakozó, hajófordító és hajókikötő helyek kiépítése.
- Hajózási lámpák elhelyezése.

3. Vízsintek

A LKHV szint (Legkisebb Hajózási Vízsint) megegyezik a főcsatorna duzzasztási vízszintjével, az előírt hajóút mélysége - a meder feliszapoltsága ellenére - adott, a meghatározott hajóút szélessége biztosított.

A főcsatorna hajózhatóságát a 0+000-4+677 km között a Tisza duzzasztott, valamint a mindenkori Tiszai (árvízi) vízállása befolyásolja, illetve a hidak alsó éle határozza meg.

A 4+677- 45+000 szelvények között a hajózhatóságot a Keleti-főcsatorna nyári duzzasztott szintje, téli fagymentes időben a Keleti-főcsatorna téli duzzasztott szintje határozza meg.

A 44+565 szelvényben lévő Balmazújvárosi duzzasztóműnél a hajózsilip hiánya miatt nincs lehetőség a további szakasz hajózására, így az jelenleg csak kishajók közlekedtetésére alkalmas. A Balmazújvárosi duzzasztómű - duzzasztási idényben - nyáron 92,50 mBf. felvízszintet, télen 92,20 mBf. felvízszintet tart. A duzzasztómű nyílásszélessége 12,0 m. Vízmérce „0” pontja 89,32 mBf.

A KFCS 4+677 szelvényében lévő Tiszavasvári zsilip és hajókamra hajózó idényben 93,80 mBf. felvízszintet és 92,80 mBf. alvízszintet tart. Vízmérce „0” pontja 89,32 mBf. A zsilip szélessége: 12,0 m.

4. Jellemző vízforgalom

Vízszintesítés

A Keleti-főcsatorna:

0+000 – 4+677 szelvényben: 21,4 cm/km (közepes) nyári üzemen

0 cm/km (kis) téli üzemen

4+677 – 5+000 szelvényben: 12,5 cm/km (közepes) nyári üzemen

0,5 cm/km (kis) téli üzemen

5+000 – 45+000 szelvényben: 12,5 cm/km (közepes) nyári üzemen

0 cm/km (kis) téli üzemen

45+000 – 98+156 szelvényben: 5,7 cm/km (közepes) nyári üzemen

0 cm/km (kis) téli üzemen

Vízmélység

A Keleti-főcsatorna vízmélysége a fenékszint vízszintes volta miatt egyenletesen csökkenő a szelvényszám növekedésével.

Elméleti vízmélység a Keleti-főcsatornán:

0+000 szelvényben: 383 cm

4+677 szelvényben: 383 cm

4+677 szelvényben: 430 cm (télen 400 cm)

5+000 szelvényben: 428 cm (télen 400 cm)

45+000 szelvényben: 330 cm

98+156 szelvényben: 290 cm (télen 250 cm)

A KFCS 4+677-től a végszelvényéig terjedő szakasza megépítése óta nem került megkotrásra, így a pontos vízmélységeket csak egy aktuális felmérés alapján lehetne meghatározni.

5. Előírások

TIVIZIG előírások a Keleti-főcsatornán történő hajózással kapcsolatban:

- A hajózás csak nappal, jó látási viszonyok mellett végezhető.
- Tilos hajózni téli, jeges időszakban, korlátozott látási viszonyok között, Tiszán levonuló árhullám, illetve elrendelt védekezési készültség ideje alatt, vagy olyan időszak alatt, amikor a kialakult üzenvízszint a biztonságos közlekedést nem teszi lehetővé.
- A hajó utazási sebessége max. 10 km/h lehet, kivétel a szolgálati vízijárművek.
- A hajójáratok indításának idejéről listát kell készíteni, és azt a Keleti-főcsatorna kezelőjének át kell adni.

- Amennyiben az előzetes menetrendtől eltérés van, úgy minimum 3 nappal a változást előre kell jelezni.
- A hajózó útvonalat keresztező létesítményeket fokozott figyelemmel kell megközelíteni, a hajó indítása előtt tájékozódni kell arról, hogy az útvonalon hajózást akadályozó tényező nem áll-e fenn.
- A hajózás által esetlegesen okozott károkért az engedélyes teljes anyagi felelősséggel tartozik. /Vízgazdálkodási kár, létesítmény kár, halászat, horgászat stb./
- A víziközlekedés rendszabályait be kell tartani, a hajózással kapcsolatos eseményekről naplót kell vezetni.
- A kikötés biztonságos feltételeinek megteremtése érdekében létesítendő hajókikötő, víziállások terveit az illetékes önkormányzatokhoz haladéktalanul meg kell küldeni engedélyezés céljából.
- A zsilipelésből adódó költségek az engedélyest terhelik.
- A hajózhatóság feltételeinek biztosítására a TIVIZIG garanciát nem vállal.
- A Keleti-főcsatornán fürdésre kijelölt hely nem található.

6. Zsilipelési-hajózási előírások

Az alábbi előírások a Tiszavasvári hajózsilipre vonatkoznak.

Az átzsilipelhető úszóegységek megengedett méretei és merülése:

Úszójárművek /gépjáró hajók, lakóhajók, uszályok, dereglyék, tutajok, kotrók, stb./ a Keleti-főcsatornán csak az alábbiakban megállapított méretekkel és merüléssel zsilipelhetők:

- Az ideiglenes elzárási hídfőnél az áthajózható úszójármű teljes hossza nincs korlátozva, szélessége a 12,0 métert, merülése pedig a Tiszalöki vízmércén leolvasott +450 cm-es leolvasásnál a 20 dm-t nem haladhatja meg. Ennél alacsonyabb vízállásnál a megengedett merülés arányosan csökken, ennél magasabb vízállásnál a 0,465 fkm-nél lévő vasúti hídnál az előírt úrszelvénye csökken (+450 cm-es vízállásnál 4,4 m).
- Tiszavasvári hajózsilipnél az úszójármű teljes hosszúsága a 85,00 m-t, szélessége a 12,00 m-t, merülése, pedig a zsilip alvízszintjénél 350 cm-es vízállásnál a 43 dm-t nem haladhatja meg.

A zsilipelések üzemi ideje (előre bejelentkezés alapján):

1./ Tavaszi-őszi időszak: IV., IX., X., hónapokban 8,00 óra, és 16,00 óra között.

2./ Nyári időszak: V., VI., VII., VIII. hónapokban 7,00 óra, és 19,00 óra között.

7. Hajózás és a konfliktusforrások

A Keleti-főcsatorna Tiszavasvári beeresztő- és hajózsilip és Balmazújvárosi bukó közötti szakasz halászlát jogának gyakorlója a Hajdú-Bihar Megyei Horgász Szervezetek Szövetsége. Gyakorlati tapasztalat, hogy a horgászok a viszonylag keskeny vízfolyáson még a csónakok mozgását is nehezen tolerálják.

8. Hajózást irányító jelek jegyzéke

Az alábbi jegyzék a hajózást irányító jeleket mutatja a főcsatorna folyamkilométer szerint megjelölt helyein.

1. ábra A Keleti-főcsatorna 0,00- 45,00 fkm közti szakaszán kihelyezett hajózást irányító jelek / jelzések jegyzéke (2022)

Jel, jelzés (fkm)	Keresztezés szelvénye (fkm)	EOV		Jobb part				Bal part				
		X	Y	1.millémet I. rész	jó állapotú	cserére szorult	hiányzó	jó állapotú	cserére szorult	hiányzó	1.millémet I. rész	
0,000	ideiglenes elzárás	0,000	300051	819566		X			X			
			300051	819566		X			X			
			300051	819566		X			X			
			300051	819566		X			X			
0,100	"45 km"						X					
0,368	telefon légvezeték	0,500	299744,1307	819907,4887		X			X			
0,428						X			X			
0,470	optikai kábel	0,500	299744,1307	819907,4887		X			X			
0,520						X			X			
0,670	gázvezeték	0,700	299619,422	819945,9445		X			X			
0,730						X			X			
1,410	magasfeszültség	1,440	298760,2201	820052,0039		X			X			
1,470												
2,776	magasfeszültség	2,806	297408,8993	819967,3439								
2,836						X			X			
2,780	optikai kábel	2,810	297380,3	819966,5785		X			X			
2,840						X			X			
3,770	magasfeszültség	3,800	296387,2315	819923,0797		X			X			
3,830												
4,130	400 KV-os magasfeszültség	4,160	296054,4547	819977,7201								
4,190						X			X			
4,100	Nyugati főcsatorna beeresztő- és hajósilip		295780,2447	820021,3845		X						
4,500						X						
4,677	Keleti főcsatorna beeresztő- és hajósilip		295569,0903	820236,5793		X						
4,677						X						
4,677						X						
5,300									X			

Jel, jelzés (fkm)	Keresztezés szelvénye (fkm)	EOV		Jobb part				Bal part					
		X	Y	1.melléklet I. rész	jó állapotú	cserére szorult	hiányzó	jó állapotú	cserére szorult	hiányzó	1.melléklet I. rész		
5,970	magasfeszültség	6,000	294377,0826	820760,2183		X				X			
6,030						X				X			
7,377	postai távbeszélő vezeték	7,377	293141,8027	821334,279		X				X			
7,925	gázvezeték	7,955	292626,4778	821509,7728		X				X			
7,985						X				X			
8,670	postai kábel	8,700	291921,9377	821760,03		X				X			
8,730						X				X			
9,470	magasfeszültség	9,500	291172,3284	822024,4752		X				X			
9,530						X				X			
10,500	ICN Magyarország szivócsöve	10,500	290233,1754	822344,9715						X			
10,662	magasfeszültség	10,692	289999,7997	822371,4122		X				X			
10,722						X				X			
11,883	Barátság II. olajvezeték; Testvérség gázvezeték	11,913	288796,3129	822578,378		X				X			
11,965		11,935	288761,9512	822582,1748		X				X			
17,745	M3												
18,300	távbeszélő légvezeték					X				X			
18,296	gázvezeték	18,326	282649,1313	824461,0124		X				X			
18,381						X				X			
18,381	távbeszélő légvezeték	18,351	282620,1481	824474,6201		X				X			
18,571	távbeszélő légvezeték	18,601	282386,4552	824596,9359		X				X			
18,631						X				X			
18,950	magasfeszültség	18,980	282083,2553	824740,6353		X				X			
19,010						X				X			
19,910	magasfeszültség	19,940	281172,2171	825191,1122		X				X			
19,940						X				X			
20,992	MATÁV légvezeték	21,022	280252,1356	825631,055		X				X			
21,052						X				X			
21,082	postai távbeszélő légvezeték	21,082	280173,0743	825659,8479		X				X			
22,481	magasfeszültség	22,511	278770,5295	825866,503		X				X			
22,541						X				X			
23,170	120 kV-os magasfeszültség	23,200	278134,5807	825965,9282		X				X			
23,230						X				X			
27,470	magasfeszültség	27,500	273919,4516	825763,7985		X				X			
27,530						X				X			

Jel, jelzés (fkm)	Keresztezés szelvénye (fkm)	EOV		Jobb part				Bal part					
		X	Y	1.melléklet I. rész	jó állapotú	cserére szoruló	hiányzó	jó állapotú	cserére szoruló	hiányzó	1.melléklet I. rész		
33,300	M35												
33,430	postai távbeszélő vezeték	33,470	268202,6719	824071,2245		X				X			
33,500	postai távbeszélő vezeték					X				X			
33,870	HTI postai légvezeték	33,900	267774,1131	823960,0217		X				X			
33,930						X				X			
36,480	400 kV-os magasfeszültség	36,510	265186,5476	824051,6697		X				X			
36,630		36,600	265086,4189	824067,9026		X				X			
36,780	magasfeszültség	36,810	264894,8194	824100,4153		X				X			
36,840						X				X			
44,870	HTI távbeszélő kábel, optikai kábel	44,900	257195,0607	824687,392		X				X			
44,870	"45 km"					X				X			
45,024	Balmazújvárosi duzzasztó mű		257099,549	824716,421		X							
						X							
						X							
						X							
						X							
45,030	HTI távbeszélő kábel, optikai kábel	45,000	257138,8352	824685,1778		X				X			

9. Létesítmények és hajózási akadályok jegyzéke

Az idegen tulajdonú keresztezések jelének pótlása illetve kihelyezése a 27/2002. GKM rendelet 6.§ (2) pontja szerint a keresztezés tulajdonosának a feladata.

1. táblázat Hajózható szakasz keresztezéseinek jegyzéke

Keleti-főcsatorna				Küszöb magasság (felvízi) (alvízi)	Megjegyzés
Jele	Megnevezése	Helye	Szelv. száma	mBf.	
1	1.sz. vasúti híd	Tiszalök	0+465		
2	2.sz. közúti híd	Tiszalök	0+545		
3	Tiszavasvári hajózsilip	Tiszavasvári	4+670 - 4+795 (4+677)	89, 625 (felsőfő) 89,625 (alsófő)	
4	3.sz. közúti híd	Tiszavasvári	5+975		Tiszavasvári-Tiszadob földúton
5	4.sz. közúti híd	Tiszavasvári	7+377		Tiszavasvári-Polgár fkl.úton
6	5.sz. közúti híd	Hajdúnánás	10+716		
7	6.sz. közúti híd	Hajdúnánás	14+481		Hajdúnánás-Polgár TEDEJ-i földúton
8	M3 ap. híd	Hajdúnánás	17+745		M3 autópálya
9	7.sz. közúti híd	Hajdúnánás	18+601		Hajdúnánás-Polgár fkl.úton
10	8.sz. közúti híd	Hajdúnánás	21+082		Hajdúnánás-Tiszacsege N.r. műúton
11	M35 ap. híd	Hajdúböszörmény	33+300		M35 autópálya
12	11.sz. közúti híd	Hajdúböszörmény	33+470		Polgár-Debrecen 35.sz.fkl.útra
13	12.sz. közúti híd	Hajdúböszörmény	37+079		Hajdúböszörmény-Kispród földúton
14	Balmazújvárosi vízszintszabályzó	Balmazújváros	44+565	88,53	olajhidraulikus műk.szegmens táb.
15	14.sz. közúti híd	Balmazújváros	45+096		Balmazújváros-H.böszörmény műúton

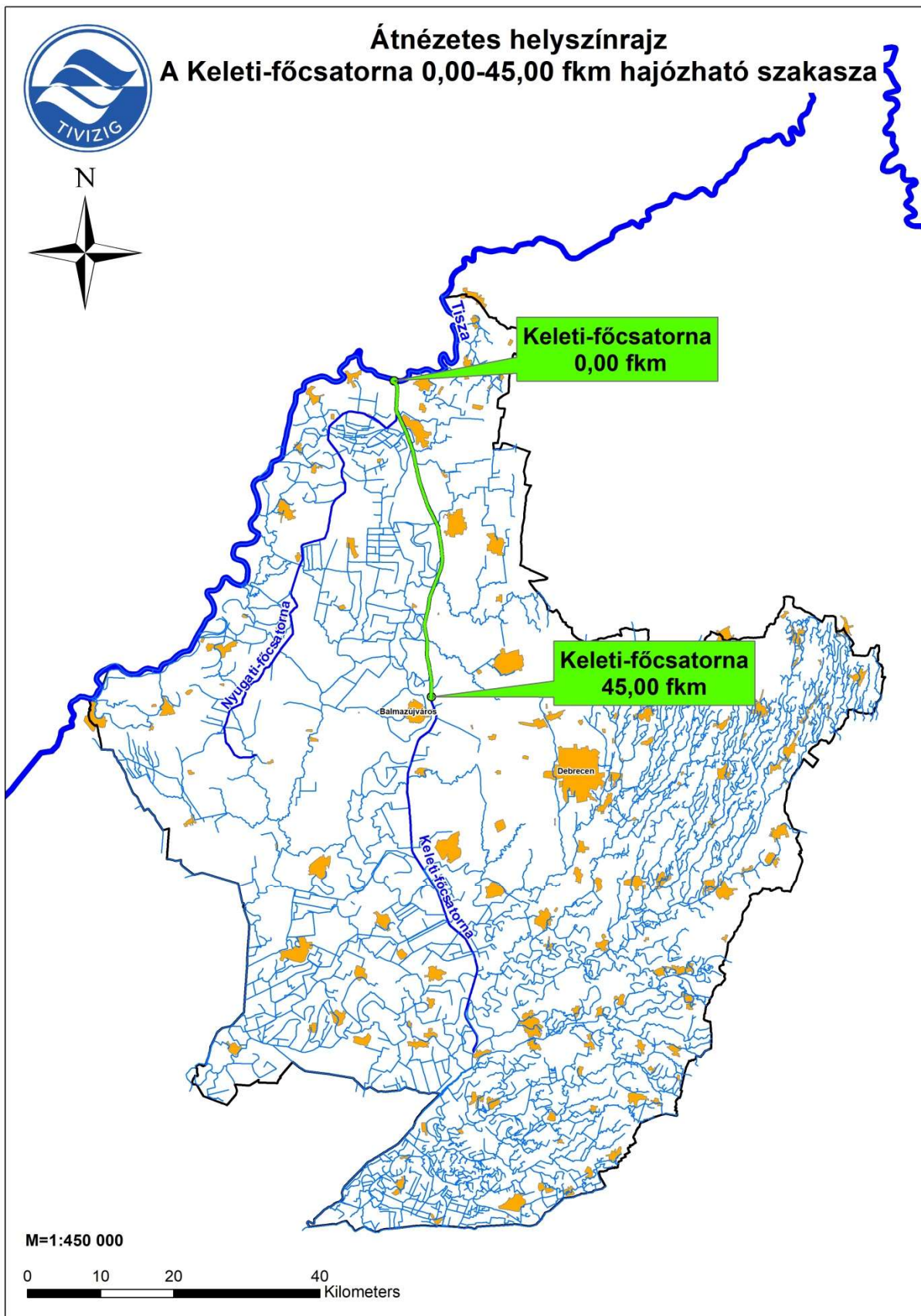
10. Jelmagyarázat

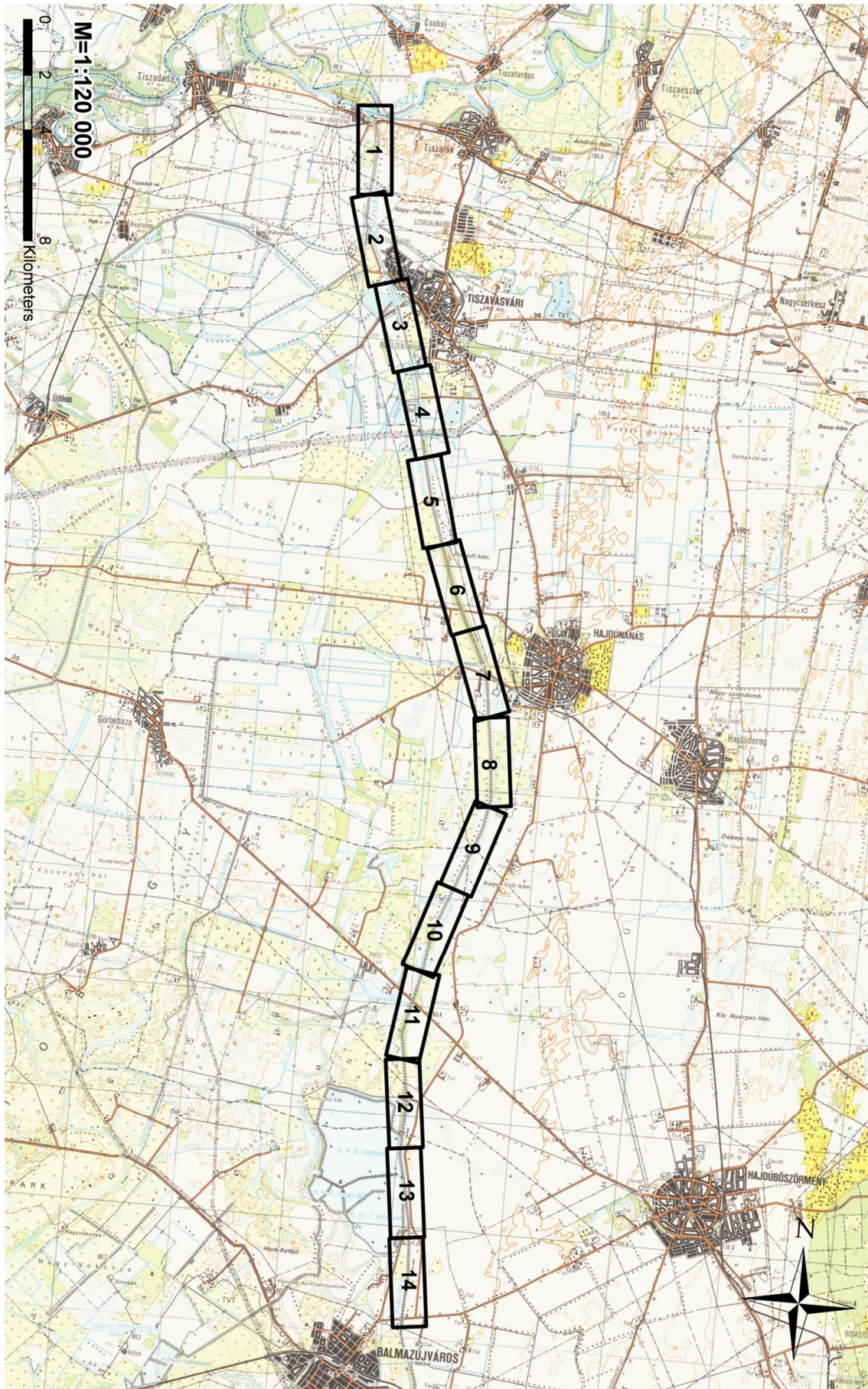
A jelmagyarázatban feltüntetett jeleket a 27/2002. (XII. 5.) „A vízi közlekedés irányítására és a hajóút kitűzésére szolgáló jelekről, valamint e jelek létesítéséről, üzemeltetéséről, módosításáról és megszüntetéséről” c. GKM rendelet tartalmazza.

2. ábra Hajózást irányító jelek jegyzéke

	A.1 Áthaladni tilos
	A.6 Tilos horgonyozni, horgonyt, kötelet, láncot vonszolni
	A.9 Hullámzást kelteni tilos
	A.10 Jelzett területen kívül áthaladni tilos
	B.1 Nyíllal jelzett irányba köteles haladni
	B.6 A megadott sebességet túllépni tilos
	B.8 Fokozott elővigyázatosság
	C.3.a Az átjáró vagy hajóút szélessége korlátozott
	C.5 A hajóút eltávolodik a jobb parttól (illetve fordított esetben a bal parttól), a jelzésen feltüntetett szám mutatja méterben azt a jeltől mért távolságot, amelyet a hajónak tartania szükséges
	D.1.a Ajánlott mindkét irányban használható átjáró
	D.2 Ajánlott a jelzett területen maradni
	E.2 Légvezeték átfeszítés
	E.3 Duzzasztómű
	E.5 Vesztegelni szabad
	E.11 Útiránytartási kötelezettség, korlátozás vége

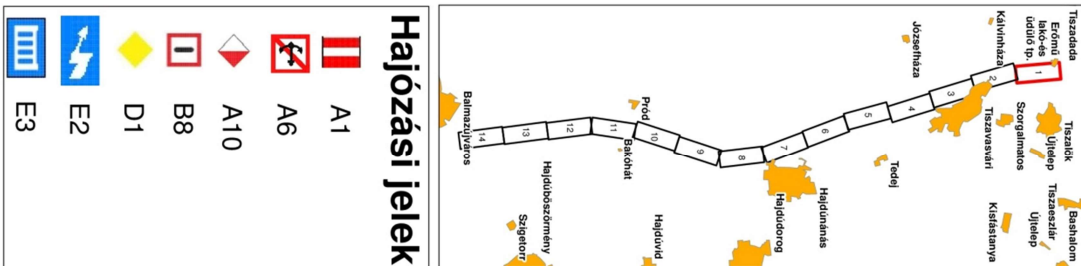
11. Melléklet

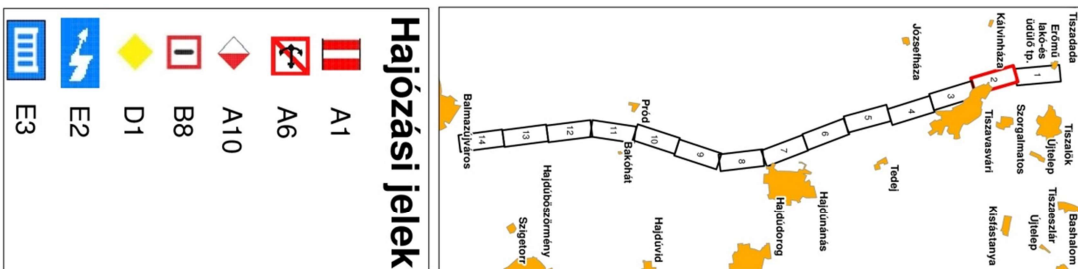
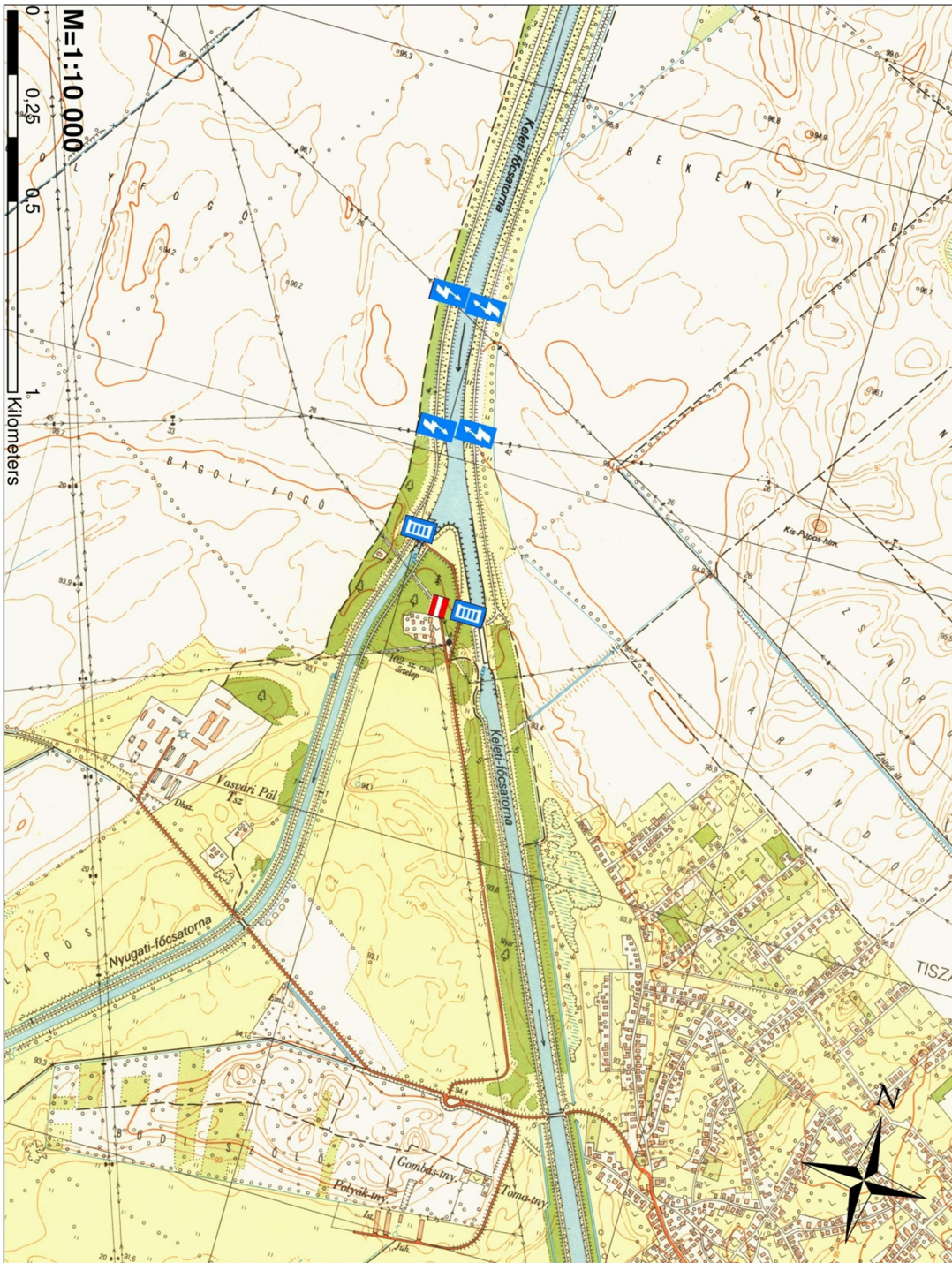

**Átnézetes helyszínrajz
Térképlapok
Keleti-főcsatorna 0,00-45,00 fkm**

1. térképlap Keleti-főcsatorna 0,00-3,07 fkm

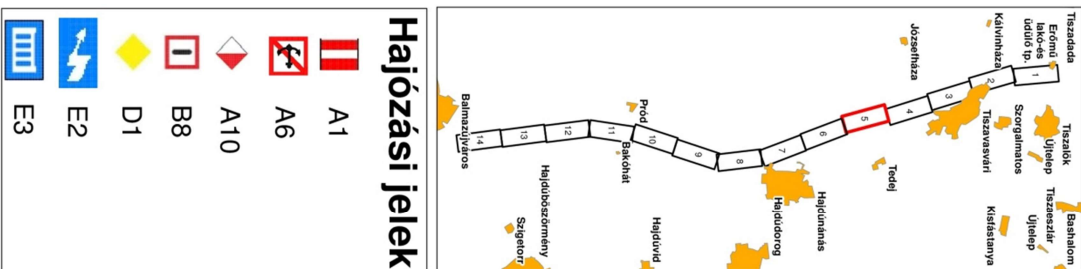
2. térképlap Keleti-főcsatorna 3,07-6,27 fkm

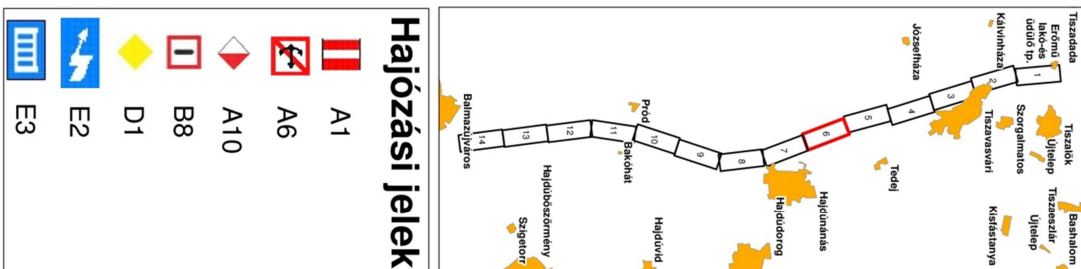
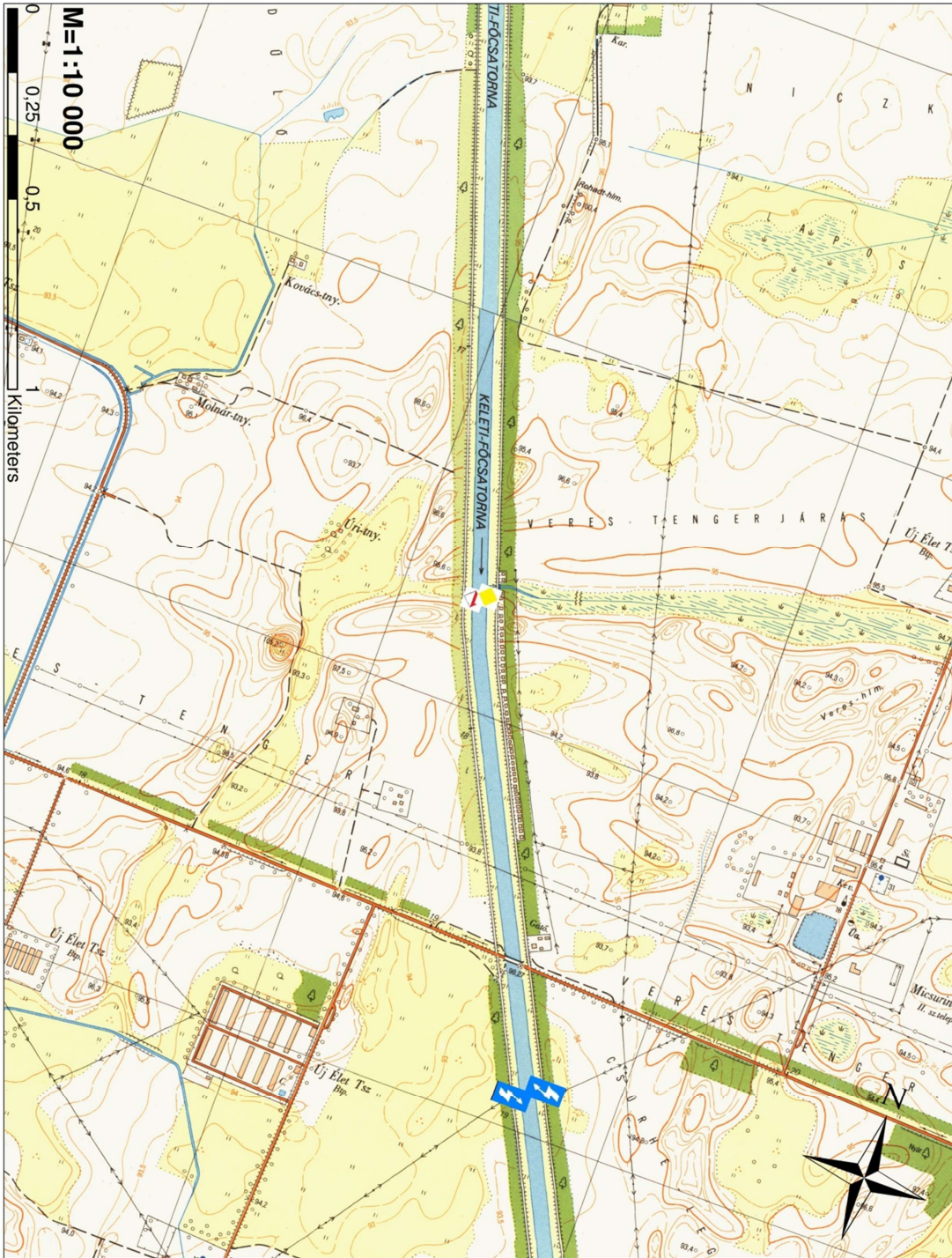
Hajózási jelek

- A1
- A6
- A10
- B8
- D1
- E2
- E3

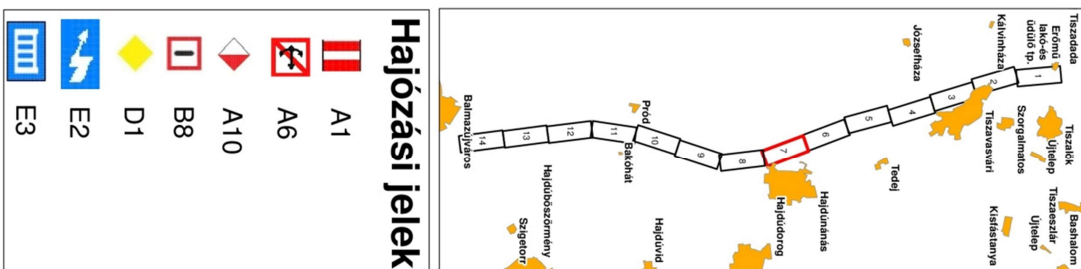
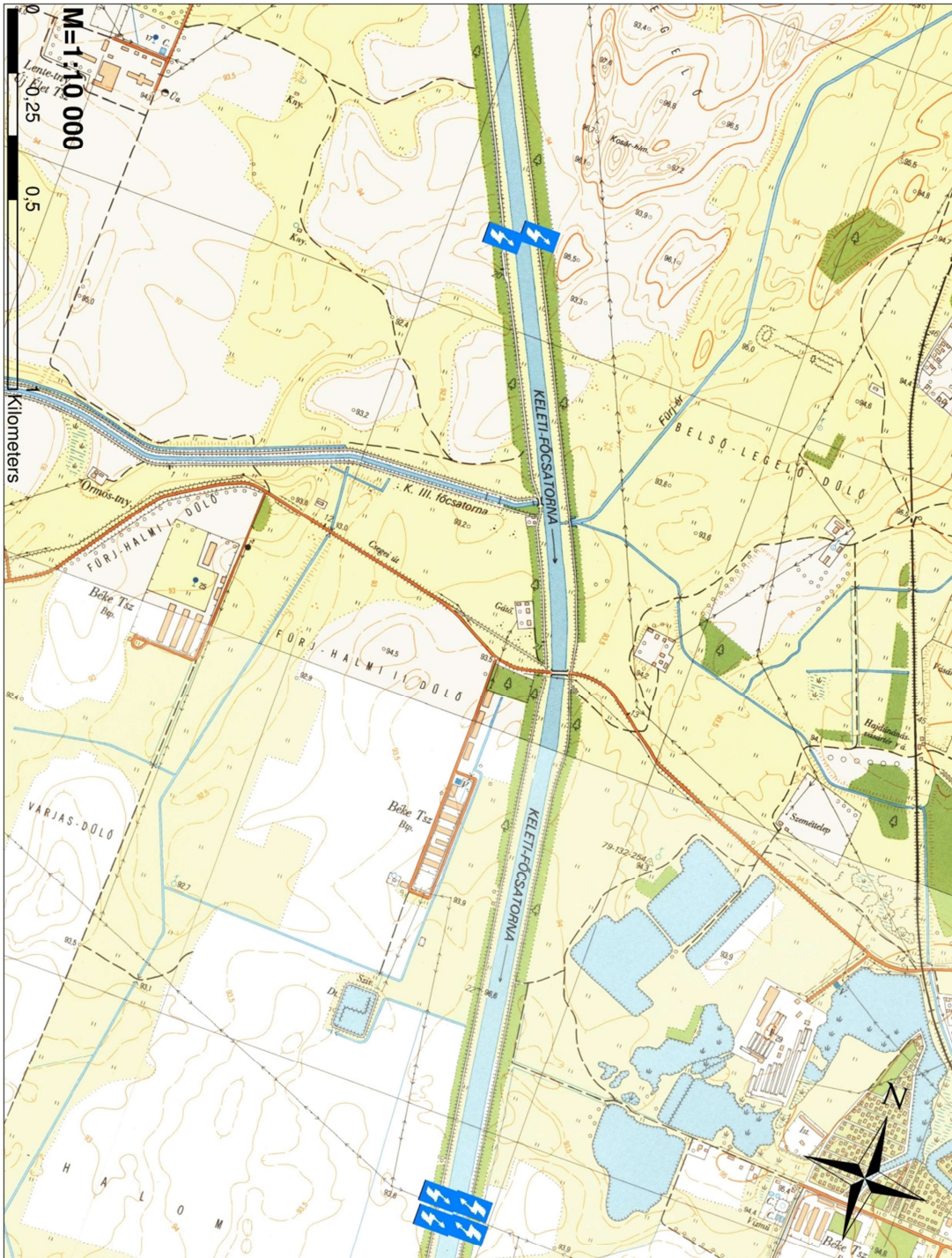
5. térképlap Keleti-főcsatorna 12,84-16,09 fkm

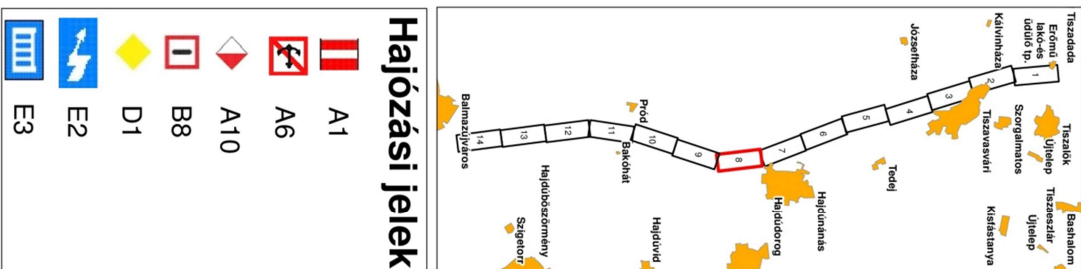
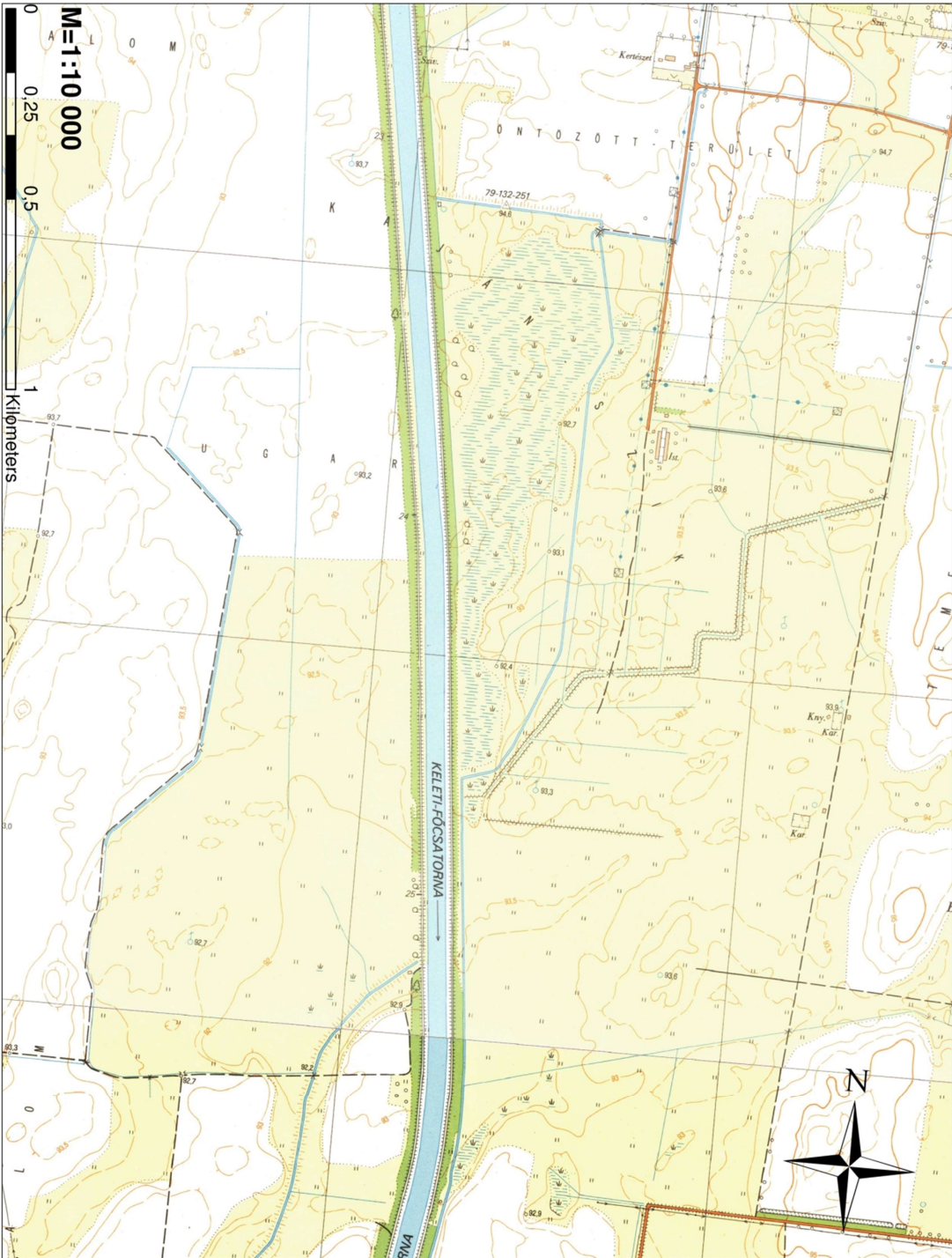
6. térképlap Keleti-főcsatorna 16,09-19,35 fkm

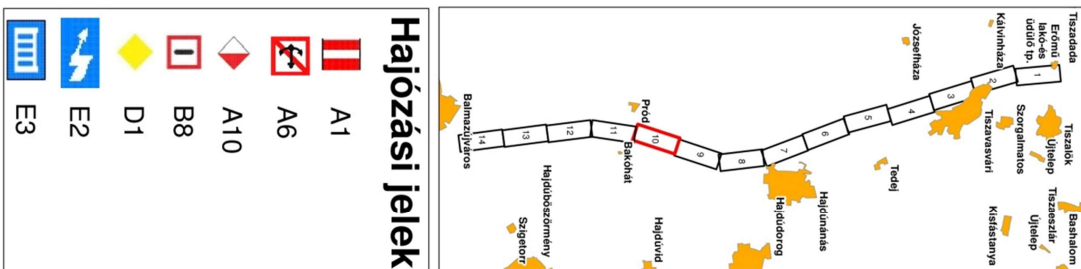
7. térképlap Keleti-főcsatorna 19,35-23,00 fkm

8. térképlap Keleti-főcsatorna 23,00-26,00 fkm

10. térképlap Keleti-főcsatorna 29,12-32,32 fkm

11. térkép Keleti-főcsatorna 32,32-35,61 fkm

